

Latweefchu Awiseß.

Nr. 17. Zettortdeenä 25tä April 1840.

Kurfemmes Bihbeles-beedriba.

Schi augsti teizama beedriba pahr to ruhpejajs, fa tee swehti Deewa wahrdi tahs wezzas un jaunas derribas, us fo wiffu muhsu tizziba dibbinajajs, un winnas skaidriba tohp usturreta, jo deenas lehtaki kluhtu, jo deenas weeglafi kfristigeem laudim buhtu eemantojami, un ta winnu starpä arridsan ar katru gaddu wairin wairotohs. Zaur winnas mihligu pahrgahdschanu neween schi swehta grahmata jaw dauds lehtaka palikkufi, ne ka pirkaf bija, bet Bihbeles-beedriba arridsan dauds kfristigus lautinus ittin par welti ar to apdahwinajufi, un wehl 1838tä gaddä teem mahzitajeem us Zelgawu, Kuldigu un Jehkabstattu, katram 100 jaunas Testamentes aishuhtijufi, lai tee tahs labbeem grahmatneekem no teem tur nodohdameem rekrufhscheem isdalloht, fa scheem ne truhktu us sawa gruhtha zetta ustizzigs waddons, labß padohima-deweßß un spehzigß eepreezinatais. Winnas prahtä stahw, laudim wehl wairak schehlastibas rahbiht, kad tiffai wehl wairak lohzeffi winnas beedribai peedohsees, un wairak naudas us scho swehtu padohmu winnas rohkäs tifs. Winna labpraht, kad tas winnai tiffai buhs eespehjams, par to gribb gahdaht, fa wiffä Kurfemmè ne weenas mahjas ne buhtu, kur schi swehta grahmata truhktu. Tadeht winna reisu reisham mihligas grahmatas us wiffem mahzitajeem islaibufi, tohs luhgdama, lai tee pee farwahm draudsehm teem paligu falassohht, jeb arri paschi sawas draudsßß tahdas Bihbeles-beedribas uszetsoht, ka jaw Dohbeles, Zuffumes, Alisputtes, Meschohtnes, Meschamuischas un Dalbas draudsßß irr, bet kas zittur gruhthu laiku deht Deewam schehl wehl ne bija eespehjams. Sinnahht gribbedama, zit Bihbeles un Jaunas Testamentes Kurfemmè jaw effohht, un zit mahjahm

tahs wehl truhksoht, ta luhdse mahzitajus, lai schee farwas draudsßß apmekledami to jel isprassoht, un Bihbeles-beedribai pahr to sinnu aishlaischoht. Wehl no wiffem atbildes naw eenahkuschas, bet no teem, kas 1837tä gaddä sinnu demusch, irr redsams, kahds leels truhkums schihs swehtas debbes-maisßß tannis wiffu-wairakäs draudsßß rohnahß, un ka lohti teem, kas Deewa wahrdußß zeeni, tadeht peenahkabs, pee winnu isplattischanas paligä nahkt, un ir paschos gruhthakös laifös Deewam par gohdu, un zilweku dwehselem par swehtibu kahdu, — lai buhtu ir masu, — dahwanimu ik gaddus Bihbeles-draudßßibahm atwehleht. — Klauseet paschi, fo zitti mahzitaji pahr scho leetu rakstijuschi:

Zihrawas draudsßß, kurrä kahdas 300 mahjas, bija 40 Bihbeles, un 150 Jaunas Testamentes; 260 mahjas wehl truhke Bihbeles, un 150 mahjas Jaunas Testamentes.

Irbes draudsßß bija pa 110 mahjahm 34 B. un 71 J. T.; kahdas 37 mahjas wehl sw. Deewa raksti truhksoht.

Leepajäs Latweefchu draudsßß pa 300 mahjahm effohht 38 B. un 26 J. T.

Merretas draudsßß, kur no 1817ta gadda ar zeenigu kungu wehlefschanu ik gaddus par basnizas naudu pee jaunu deewagaldneeku eeswehtischanas 25 J. T. tohp isdallitas, pa 312 mahjahm rohnahß 37 B. un 419 J. T.; — 68 mahjas wehl bija bes swehteem Deewa-raksteem.

Kuldigas Latweefchu draudsßß pa 387 mahjahm bija 31 B. un 5 J. T.; 351 mahja wehl ne bija ne kahdi sw. Deewa wahrdi.

Jaun-Nuzes draudsßß pa 109 mahjahm bija 7 B. un 30 J. T. un 78 mahjas wehl ne kahdas sw. grahmatas.

Rabilles draudsē pa 108 mahjahm bija 30 B. un 80 J. T. bet 37 mahjās wehl ne kahdi Deewa raksti.

Seffawas draudsē pa 356 mahjahm bija 8 B. un kahdas 30 J. T.

Ugahles draudsē pa 63 mahjahm bij 2 B. un 10 J. T.

Salbes draudsē bija 3 B. un 37 J. T.

Baldohnes draudsē pa 214 mahjahm 30 B. un 90 J. T. tā kā 184 mahjās wehl ne kahda B. un 124 mahjās wehl ne kahda J. T.

Kaldabrunnas draudsē 3 B. un 6 J. T.

Wahnes draudsē pa 139 mahjahm 16 B. un 12 J. T. bet no schahm 16 B. 14 bija beidsamā gaddā pirktas un tadeht irr zerrejams, ka lautineem tur jaw fahk slahpt pehz schihs dwehfelesbarribas.

Sihfeles lohti masā draudsē wehl ne bija ne weena B. nedz J. T.

Wezzumuischas draudsē bija 67 B. un J. T. un kahdas 199 mahjās bes kahdeem Deewaraksteem.

Sehrpils un Sunnakstes draudsē, kurrā 400 mahjās, bija 55 B. un 58 J. T.

Dalbas draudsē ar 85 mahjahm bija 21 B. un 18 J. T.

Uf! zif dauds wehl truhft, kamehr Bihbelesbeedribas mihligais padohns tiks peepildihts, kamehr wiffās mahjās lautini warrehs Deewarakstus lassiht, kas irr no Deewa eedohti un derrigi pee pamahzifchanas, pee pahrtleeszinaschanas, pee norahschanas, pee pazmahzifchanas eeksch taisnibas! Tadeht mihlee, ne kawejetees ar sawu paligu, ne raus gait us to ween, kas jums peederr, bet ir us to, kas zittam peederr, par sawu graffi tubdal arridsan Bihbeli sawās rohkās gaididami, jeb dohmadami: man irr Bihbele, lai zits pats pahf sewim gabda! — bet steidsetees ar sawahm lai buhtu ir wiffumasafahm dahwanahm pee sawa mahzitaja, kas tahs labprahptpeenems un Bihbelesdraudsibahm aisstellehs, zaur ko juhs sewim mantu krahsetees, kas jums ne subdihs muhschigi!

Gudris salbats.

Kahdu reisi redsejis weens wezzigs salbats kā weenam Latweeschu weenteesigam wihram kohpmanis 300 ohrtes par seenu aismakfajis; saldatam prahatā eekrittis, no ta kahdu mahrfu isluhgtees, tapehz no schenka isgahjis, par celu tahlak nosteidsees un palizzis stahwoht, gaididams us to wihru, kas pattlabban naudu kabatā eebahsch, un ar leeleem sohleem us kohrteli steidsahs. Zif ko wihrs tam eeblassam teek, schis fahk jaw luhgtees: lai jelle par schehlastibu winnam kahdu mahrfu tehramas naudas dohdoh; bet semneeks atfalka, ka ne mas naudas ne effoh; — us scheem wahrdeem gudrineeks atbild: lai winnam scho nakt nahfoht lihds, winsch sunnoht kur nauda effoh, bet weens to ne warroht dabbuht. Scho usrunnu naudasfahrigs wihrs par launu ne nemm; tas fataifahs un eet ar wissu naudu kabbatā nu kā sawam labbam draugam lihds. Par zeltu eedamitee notaisa: ka ta nauda, ko winni scho nakt dabbuhs, katram us puffi peederrehs. Kah jaw tumsch palizzis, tad wezzais salbats uswebd sawu beedri us wezzeem kappeem, un to nostahdina pee weenas wezzas mirronu-faulu-buhbas, kurrā pats zaur masu lohdsinu eekschā eeleen. Tur eelihdis fahk pahtarus ffaitiht un faulus schurp un turp mehtah. Pehz kahdas stundas tas nowehrschahs weenā faktā un fahk tif kluffu runnah, ka winna beedris ais seenas ne weenu wahrdu ne warr dsirdeht.

Ne ilgi pehz tam leen itt preezigs zaur lohdsinu ahra us sawu draugu fazzidams: tas, ar ko winsch beidsohf runnais, winnam tejis, ka tam, kas ahrpufs buhdas stahwoht, winsch nemannoht 300 ohrtes kabbatā eelizis. Wihrs nu gan samanna, ka bij peeerahpts, bet norunnu ne drihktedams sweschā weetā un nakts laikā pahrfahpt, tas welk sawu makku ahra un atskaita tam no tahm 300 ohrtehm puffi.

I h s i s t a h s t i n i.

Mabbags noplifsis ubbadstusah usrunnaja kahdu baggatu fungu to waizadams: arrig tas sunnoht, zif ohlektis wadmallas Deewam waija-

goh, tab tas griboht sewim swahrkus taifih? Baggatais kungs atbildeja, ka to neweens zilweks ne warroht sinnah. „Nu tab es juns to pateifschu,“ atbildeja ufbags: „winnam tif daudj waijaga, ka manniin; jo swehtos rakstos ta stahw: fo juhs darrijuschu weenam no manneem wiffumafakeem brahteem, to juhs man effat darrijuschu.“ —

† Semneeks sawam ehselim bij uskrahwis pa warru leelu nastu un tab tas nu ne spehje pehz winna prahta deesgan ahtri eet, tab to neschehligi fitte. Rab nu winsch ta sawu lohpinu kaudams pillei garram wilkajs, tab kahds augsts kungs lohgu atwehriis winnu isfunnija, fazzidams: „Tu neschehligs zilweks! tahda wihs tu sawu lohpinu drihs nobendesi!“ Semneeks (woi nu negudra, woi tischam pahrgalwigâ prahta) galwu pazehle un zeppuri nonehmis atbildeja: „Peedohdeet, zeenigs augsts kungs, es jaw ne sunnaju, ka mannam ehselim tur pilli effoh, rabbi.“

Us Guttenerga peeminnu, kas 1440tâ gabbâ isdohmajis grahmatu drikkeschanu.

1.

Tautas gawile un lihgo
Wiffas pafauls wallodâs,
Katra sawu kohli slihgo
Standeht gohdam dfeesminas,
Guttenerga wahrdu minneht
Millioni pazekahs,
Winna skunstes darbu swinneht
Uygaismoti pulzejahs.

Lihds ar juns juhs tuwi, tahli
Urri Latwju tauta dseeb
Gaismas zeltu labpraht eet
Weena tehwa behrni, brahli!

2.

Zaur fo tilke wehrgu laifos
Paweeplotas gruhtibas?
Zaur fo suhrôs behdu twaifos
Remdetas teel firsninas?
Un tab knappâs badda maises
Uff'ras jaugehsPELLAWâs, —
Kas tab eepreezeja raises? —
Deewa wahreds eeffsch grahmatas!

Guttenerga skunstes leeta
Gahdaja ka bihbele
Lehti plafchahs pafauls,
Spihd ir tufschineeka weeta.

3.

Zaur fo jauna brihwesiba
Jesuhd mahn u tizzibas?
Zaur fo brahlu mihlestiba
Gaseen tautu firsninas?
Zaur fo lohpu tumischums feidsahs
Behgt no prahta gaischibas?
Zaur fo patwarriba beidsahs?
— Latwju tauta atdsihjahs? —
Guttenerga skunstes leetas
Palihdseja prahtneekem
Kunnahst us lihdszilwekem,
Pahrwehrt negantneeku weetas.

4.

Guttenergs wehl preelschâ stahdih
Stahstus pehz gadd'finteneem;
Tautahm Deewa eng'us rahdih,
Kas bij tehwi Latweescheem:
Aleksandru, Nikolaju,
Tohs no debbes substitus
Jhstu Latwju pestitaju,
Jhstus garra kohpejus.
Drukku rakstus lassidami
Behrni rohtas falizzih,
Augstu debbes uskattih
Uff'arinu flauzibami.

5.

Drukku rakstos udees, lassih
Latwju draugu Merkeli,
Er pehz zitteem kungeem prassih,
Wehlehs saldu duffinu; —
— Bet ir Juhfu wahrdus minnehs,
Latwju affins dsehrejji;
Lahstu peeminnâ tohs swinnehs —
— Zilwezibas rehjeji!!
Labbeem darbeem labba alga,
Launcem launa, ne flawa,
Teem kam firds begg mihlibâ,
Scheem kas kallus fashchands walga.

6.

Lai nu tawam darbam flawa,
Guttenerg tu teizams wihs!
Zaur to tautahm manta sawa
Gekrahta, ka seltâ itt tihrs,
Un ir Latwju starpâ sehta
Gudriba un sahtiba,

Deewš to aplohpj katrâ sehtâ
kai neff auglūs zerribâ.

Dehž simšs gaddeem Latwju dseefmas
Augstâ pulkâ skandinahs,
Zittas tautas šveizinahs
Upffaidrota prahta leefmâs.

L.....l.

Teefas fluddinašanaš.

Us pawehleschanu tahs Zeiserifikas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis 1c. 1c. 1c.,
tohp no Ugahles pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas
taisnas parradu prassifchanas buhtu pee teem Ugahles
sainneekem Krischa no Karflu mahjahm un Janna
Kohne no Nowadneeku mahjahm, kas inventariuma-
truhkuma un magasihnes = parradu labbad sawas mah-
jas muischas = waldischanai atdewuſchi un pahr kurru
mantahm konkurse spreesta, ušaižinati, diwu mehne-
ſchu ſtarpâ, prohti lihds imu Zubni ſ. g., pee ſchihs
pagasta teefas peeteiktees, jo wehlaſ neweenu wairš
ne klaufihš. To buhs wehrâ nemt! Ugahles pagasta
teefa, 6tâ April 1840.

(L. S.) ††† Mattihs Runkaln, pagasta wežž.
(Nr. 24.) E. Freyberg, pagasta teefas ſtrihweris.

No Irlawas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kah-
das taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta Peter-
tableš Kanneneeku ſainneeka Andreij Berlin, kas in-
wentariuma-truhzišas un parradu dehl sawas mah-
jas atdewiš, un pahr kurru mantu konkurse spreesta,
ušaižinati, diwu mehneſchu ſtarpâ, prohti lihds imu
Zubni ſ. g., kas par to weenigu terminu noliktš, pee
ſchihs pagasta teefas ar ſawahm prassifchanahm pee-
teiktees, jo wehlaſ neweenu wairš ne klaufihš. Oren-
dſches pagasta teefa, 1mâ April 1840.

(L. S.) Otto Koch, pagasta wežžakais.
(Nr. 53.) Kollegien-Registrators E. Schwalb, pa-
gasta teefas ſtrihweris.

No Kengešmuischas pagasta teefas tohp wiffi par-
radu deweji ta pee Uriſchumuischas pagasta peederriga
ſainneeka Kalna Uriſchu Zehkaba, pahr kurru mantu
zaur ſchihs pagasta teefas spreedumu konkurse sprees-
ta, ušaižinati, lihds 25tu Mei ſ. g., kas par to wee-
nigu un ieſlehdſamu terminu noliktš, ar ſawahm prassi-
ſchanahm un ſkaidrahm parahdiſchanahm ſcheit pee-

teiktees un ſagaibihš to teefa spreedihs. Kengešmui-
ſchas pagasta teefa, 10tâ April 1840.

(Nr. 75.) ††† Didſche Gūnther, pagasta wežžakais.
Frd. Stobbe, pagasta teefas ſtrihweris.

No Edohles pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kah-
das taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta nomir-
ruſcha Edohles Brenzu ſainneeka Mikkel Kantin, tohp
ušaižinati, pee ſaudeſchanas ſawas teefas lihds 16tu
Mei ſ. g. ſcheit peeteiktees, jo wehlaſ neweenu wairš
ne klaufihš. Edohles pagasta teefa, 29tâ Merz 1840.

(L. S.) Ehrmann Nahtin, pagasta wežžakais.
(Nr. 20.) J. Schulz, pagasta teefas ſtrihweris.

Zittas fluddinašanaš.

Tohs ſlauzamus lohpuš Krohna Materrešmuischâ,
Grobines aprinki, no jauneem Zahnem uš weenu
gaddu uš arrenti iſdohs. Kam patiktu ſcho mohdere-
ſchanu uš arrenti nemt, lai 27tâ un 29tâ April ſ. g.
pee Grobines pagasta teefas peeteižahš. Klahſakas
ſinnas warr pee muischas-waldischanas un wehl lai-
kaſ pee pagasta teefas dabuht. Krohna Grobines
pagasta teefa, 1mâ April 1840.

Tas pee Salkas muischas peederrigš Melnais Krohgš
uš Schagarreš leelzeha, 25 werſtes no Felgawas, ne
tahtu no Kalnamuischas, tiks uš arrenti iſdohtš. Kam
patiktu ſcho Krohgu uš arrenti nemt, tee warr klahſa-
kas ſinnas lihds 15tu Mei ſ. g. pee muischas = waldis-
ſchanas dabuht. Salkas muischâ, 15tâ April 1840.

Lai 13tâ Mei ſ. g., pulksten 10 preeſch puſēdee-
nas, Krohna Bramberges Bekkera = Krohgâ to atſtahtu
mantu tahs nelaiķes krohdſineezes Katrihnes Berg-
mann, prohti: ſirguš, lohpuš, gultaš un ſewiſchku
brahnaš, rattuš un brauzamas leetas, krehſuš, gal-
buš, lahdeš, ſkappuš un wiſfabuš ſainneeku buh-
ſchanâ wajiaſfiguš traukuš un leetas, wairakſohlitaš
jeem uhtrupe pahrdohš. Krohna Wirzawâ, tai 13tâ
April 1840.

Pee mannim grahmata no Peterburges atnahkuſi ar
to wirrakſtu: Nodohš Petertableš muiſchâ pee Irla-
was pee kalleja Janne Suntuš jeb atkal pee Zahne
Weinberg.

W. Pantenius, Felg. Latw. rihta mahžitajs.

B r i h w d r i e k e h t.

Div juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puſes: Waldischanas-rahtš A. Weikler.
No. 131.